

I Grzegorz Gwóźdź

Wydział Matematyki Informatyki i Mechaniki

Kogo AI nie zastąpi?

Sztuczna inteligencja (AI) to pojęcie utworzone przez John McCarthy'ego w 1955 roku. Zdefiniowane zostało jako „konstruowanie maszyn, o których działaniu dałoby się powiedzieć, że są podobne do ludzkich przejawów inteligencji”. Sztuczna inteligencja jest w stanie wykonywać niektóre zadanie sprawniej niż ludzie, a także naśladować ich zachowania. Oznacza to, że wiele zawodów może zostać w przyszłości zastąpionych przez AI, które będzie wykonywało pracę szybciej, efektywniej i z mniejszym ryzykiem błędów. Do takich profesji mogą należeć na przykład księgowi, kurierzy, kierowcy autobusów i taksówek, ochroniarze czy żołnierze. W porównaniu do ludzi, AI uczy się szybciej, ma większą pamięć, a także nie istnieje dla niej zły dzień czy zmęczenie. Mimo tego, kto nie zostanie zastąpiony przez sztuczną inteligencję?

Zacznijmy od wszelkiego rodzaju artystów. Czy sztuczna inteligencja jest w stanie stworzyć obrazy, filmy albo muzykę? Tak, istnieje wiele komputerowych programów, które są w stanie to zrobić, m.in. wydany w 2021 program DALL-E, generujący obrazy na podstawie zadanego hasła. Problem jest jednak inny: czy my – ludzie – będziemy w stanie docenić taką sztukę? Patrząc na dzieło stworzone przez człowieka, możemy doceniać jego wysiłek zarówno intelektualny, związany z wymyśleniem konceptu na dane dzieło, jak i fizyczny – związany np. z samym namalowaniem obrazu. Jesteśmy w stanie też dostrzec emocjonalny przekaz artysty, który jest związany z jego subiektywnymi przemyśleniami i doświadczeniami życiowymi. Jest to właśnie coś, co odróżnia człowieka od AI – emocje. Inna kwestia jest taka, że sztuka wytworzona przez sztuczną inteligencję jest w pewnym sensie reprodukcją, analizą różnych dzieł ludzi za pomocą algorytmów. Czy AI jest w stanie być „kreatywne” i wytworzyć nowy nurt, który spodoba się ludziom? Na razie wygląda na to, że nie.

Kolejną grupą zawodową mogą być psychiatrzy i psychologowie. Do każdego pacjenta należy podchodzić w sposób indywidualny, z wyrozumiałością i empatią. Jest to coś, co nie jest możliwe do osiągnięcia przez AI poprzez nauczanie na modelach treningowych czy algorytmach. Ponadto, patrząc z perspektywy pacjenta, opowiadanie o swoich problemach robotowi może nie być zbyt komfortowe, a usłyszane rady mniej wiarygodne. Istnieje jednak szansa na zastosowaniu sztucznej inteligencji w tej dziedzinie, jak na przykład pomoc w diagnozie czy dobranie odpowiednich leków.

Przejdźmy do zawodów związanych z branżą rozrywkową. Raczej trudno sobie wyobrazić, żeby ludzie zaczęli z chęcią oglądać jak roboty: występują w teatrze jako aktorzy, pojawiają na scenie jako komicy czy w sali koncertowej grają na instrumentach muzycznych. Ciężko jest także pomyśleć, że ludzie z zapałem oglądają mecz sportowy pomiędzy drużynami robotów. W przypadku maszyn, nie ma sposobu, żeby docenić czyjąś ciężką pracę, treningi, pokonywanie LUDZKICH słabości, a zatem dane wydarzenie traci na atrakcyjności. Warto jednak zauważyć, że sztuczna inteligencja może pomagać na przykład w procesie tworzenia filmów, co ma miejsce nawet teraz: niektórzy aktorzy, którzy już nie żyją, a pojawiali się w poprzednich częściach filmu, są komputerowo generowani na potrzeby nowych produkcji.

Ostatnim wymienionym przeze mnie zawodem będzie dyrektor firmy. Czy AI będzie w stanie kierować jakąś działalnością? Jest to coś, co ciężko zautomatyzować, ze względu na wymagane zdolności przywódcze, umiejętność rozwiązywania konfliktów czy motywacji innych do pracy. Wydaje się, że w przypadku, kiedy robiłoby to AI zamiast człowieka, przekaz mógłby nie być efektywny dla pracowników, czyli ludzi.

Podsumowując, wydaje mi się, że przedstawione w tej pracy zawody raczej nie zostaną zastąpione przez AI. Ciężko powiedzieć, czy tak faktycznie się stanie, bo być może za kilkaset bądź kilka tysięcy lat sztuczna inteligencja rozwinie się w nieznanym dotąd kierunku. Z drugiej strony, nie można wykluczyć, że będą powstawały nowe zawody, do których konieczna i niezastąpiona będzie ludzka ingerencja.